

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

92.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 15-го Ноября — 1835 — Wilno. Piątek. 15-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Генералъ-Губернаторъ Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій, Генералъ-Адъютантъ Князь Николай Андреевичъ Долгоруковъ, 13-го ч. с. м., изволилъ прибыть въ Вильну, изъ повѣзки въ Шавли.

Указъ Правительствующаго Сената.

Правительствующій Сенатъ слушалъ виденіе Святейшаго Правительствующаго Синода, что Г. Синодальный Оверъ-Прокуроръ въ предложеніи оному изъяснилъ: въ слѣдствіе бывшихъ въ Святейшемъ Синодѣ разсужденій, онъ имѣлъ счастье подносить на Высочайшее благоуваженіе Государа Императора мнѣніе объ отмѣнѣ существующаго съ 1800 года общаго постановленія, чтобы деревянныхъ церквей вновь не строить. Его Императорскому Величеству благоугодно было повелѣть ему внести предметъ сей на предварительное разсмотрѣніе Комитета Министровъ. Исполняя сію Высочайшую волю представлялъ онъ Комитету: 1) Что изъ вышеупомянутаго общаго постановленія дозволены уже въ послѣдствіи времени изыятія для селеній въ Сибири и для Западныхъ Губерній, и что вообще въ Государствѣ разрѣшено строить деревянныя церкви въ бѣдныхъ селеніяхъ, кои не имѣютъ удобствъ доставать матеріалы для каменнаго зданія и въ которыхъ существованіе церквей нужно по особымъ уваженіямъ. 2) Въ прочихъ мѣстахъ, гдѣ не дозволяется строить деревянныхъ церквей, построеніе каменныхъ не рѣдко производится незнающими или весьма неискусными мастерами безъ надлежащаго надзора Архитекторовъ, по недостатку сихъ послѣднихъ, или по множеству ихъ занятій. Отъ сего строятся онѣ большею частію худо и непрочны, оказываются сырыми и холодными и для Богослуженія неудобными, особенно въ средней и Сѣверной полосахъ Россіи. 3) Такъ какъ построеніе каменныхъ зданій вообще требуетъ значительныхъ издержекъ, то многіе приходы, неимѣющіе средствъ замѣнить обветшавшія свои деревянныя церкви новыми каменными, должны быть приписываемы къ другимъ церквамъ, не рѣдко отдаленнымъ, если нѣтъ въ близкомъ разстояніи, и съ неудобными къ нимъ дорогами, особенно весною, при разлитіи рѣкъ, или осенью. 4) Въ сихъ обстоятельствахъ недостаточные прихожане не токмо скорбятъ, пріобыски отъ рожденія видѣть храмы Божіи въ ихъ селеніяхъ и на тѣхъ мѣстахъ, гдѣ похоронены ихъ предки, но и лишаются иногда возможности посѣщать новыя ихъ приходскія церкви. По рѣдкому же посѣщенію храмовъ, можетъ ослабиться въ народѣ и расположеніе къ общественной молитвѣ, столь полезное для поддержанія въ немъ чистаго благочестія, и съ тѣмъ вмѣстѣ нельзя не опасаться, чтобы не разстали расколы съ ихъ самочиннымъ богослуженіемъ. 5) По симъ основаніямъ повсемѣстное разрѣшеніе, строить деревянныя церкви, признается существенно полезнымъ и по обстоятельствамъ времени нужнымъ, не только тамъ, гдѣ нѣтъ необходимыхъ для каменнаго построенія матеріаловъ, но и вездѣ, гдѣ прихожане не имѣютъ средствъ къ возведенію новыхъ каменныхъ церквей, или гдѣ церковное вѣдом-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Яśnie Оświecony, Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant, Xiążę Nikołaj Andrzejewicz Dothorukow, dnia 13 t. m., raczył przybyć do Wilna, z podróży do Szawel.

Ukaz Rządzącego SENATU.

Rządzący Senat słuchali uwiadomienia Najswiętszego Synodu, że P. Synodalny Ober-Prokurator w przełożeniu do niego swoim wyraził: iż na skutek byłych w Najswiętszym Synodzie rozważań, miał on szczęście podawać do Najwyższej uwagi CESARZA Jęomości Opinią o odmianie trwającego od roku 1800 ogólnego postanowienia, ażeby drewnianych kościołów nie budować. Jęgo CESARSKIEJ Mości podobało się było rozkazać mu wniesić rzecz tę do poprzedniczego rozpatrzenia Komitetu Ministrów. Wypełniając tę Najwyższą wolę przedstawiał on Komitetowi: 1) Iż od wyżej pomienionego ogólnego postanowienia dozwolone już zostały w późniejszym czasie wyjątki dla wiosek w Syberyi, i dla Gubernij Zachodnich, i że w ogólności w Państwie rozstrzygnięto budować drewniane kościoły w uboższych wioskach, które nie mają łatwości dostawiania materjałów na murowane budowy, a w których byt kościołów potrzebny jest z innych względów. 2) W innych miejscach, gdzie nie dozwala się budować drewnianych kościołów, pobudowanie murowanych, nie rzadko wykonywa się przez nieumiejętnych albo bardzo niedoskonalszych majstrów, bez należytego dozoru Architektów, dla niedostatku tych ostatnich, albo dla mnożstwa ich zatrudnień. Dla tego budują się one większą częścią zle i nie trwale, są wilgotne i zimne, i do nabożeństwa niedogodne, osobliwie w środkowym i północnym pasach Rosyi. 3) Ponieważ stawienie murowanych budowli w powszechności potrzebuje bardzo znacznych wydatków, przez co wiele parafii, niemając środków zastąpienia starych swych drewnianych kościołów, nowymi murowanymi, musi być przyłączonych do innych cerkwi, nie rzadko dalekich, jeżeli nie ma w blizkiej odległości, i z niewygodnemi do nich drogami, osobliwie wiosną, za rozlaniem rzek, lub jesienią. 4) W tych okolicznościach niedostatni parafianie nie tylko są zasmuceni, nawykłszy od urodzenia widzieć świątynie Boże w swych wioskach i na tych miejscach, gdzie pochowani ich przodkowie, ale też pozbawieni bywają niekiedy odwiedzania nowych swych kościołów parafialnych. Za rzadkiem zaś bywaniem w kościołach, może się w ludziach osłabiać i skłonność do spólnej modlitwy, tak pożyteczna do utrzymania w nich czystej pobożności, a z tém razem niepodobna nie obawiać się, ażeby się nie mnożyły odszczepieństwa ze swém własnoobrzędnem nabożeństwem. 5) Na tych zasadach powszechne we wszystkich miejscach pozwolenie budować kościoły drewniane, uznaje się za rzecz istotnie pożyteczną i w okolicznościach czasowych potrzebną, nie tylko tam, gdzie niemasz koniecznie potrzebnych do murowanej budowy materjałów, ale i wszędzie, gdzie parafianie nie mają środków, do wystawienia nowych murowanych kościołów, albo gdzie władza kościelna znajdzie to dogodniejszym przy wskrzeszeniu lub ustanowieniu nowych parafialnych kościołów, na rachunek

ство найдеть сѣ болѣе удобнымъ при возстановленіи или устроеніи вновь приходскихъ храмовъ, на счетъ суммъ, въведеніи его состоящихъ, съ тѣмъ однако, чтобы прочія постановленія, относящіяся къ построенію и исправленію церквей, вообще оставались въ своей силѣ. — Комитетъ Гг. Министровъ, признавая и съ своей стороны совершенно уважительными причины, по коимъ Духовное Начальство считаетъ полезнымъ отмѣнить существующее на постройку деревянныхъ церквей воспрещеніе, полагалъ предоставить Святѣйшему Правительствующему Синоду разрѣшать впредь построеніе таковыхъ церквей повсемѣстно на предполагаемомъ основаніи, но съ тѣмъ однако же, чтобы во всѣхъ мѣстахъ, гдѣ сѣ окажется возможнымъ, церкви сии были строены на каменныхъ фундаментахъ. Государь Императоръ такое положеніе Комитета Министровъ Высочайше утвердить соизволилъ. Онъ Г. Оберъ-Прокуроръ объявляетъ о семъ Святѣйшему Синоду къ надлежащему исполненію. Святѣйшій Правительствующій Синодъ опредѣлилъ: сѣ Высочайше утвержденное мнѣніе Комитета Министровъ распространить по всему вѣдомству Святѣйшаго Синода печатными указами, а Правительствующему Сенату сообщить вѣденіемъ, и вмѣстѣ съ тѣмъ всѣмъ Начальствамъ, отъ коихъ зависить разсмотрѣніе о построеніи новыхъ и исправленіи прежнихъ церквей, предписать: 1) Слѣдующему новому положенію, не препятствовать построенію новыхъ деревянныхъ церквей не только въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ нѣтъ необходимыхъ для каменныхъ строеній матеріаловъ, но и вездѣ, гдѣ прихожане будутъ находить сѣ удобнымъ по своимъ способамъ, наблюдая только, чтобы новыя деревянные церкви, по мѣрѣ возможности, строены были для большей прочности на каменномъ фундаментѣ. 2) Во всякомъ случаѣ, когда представится нужнымъ разрѣшеніе на построеніе деревянной церкви на новомъ мѣстѣ, совокупно съ дѣлами о томъ вносить на разсмотрѣніе Святѣйшаго Синода и составленные Архитекторомъ планы и фасады на таковыя построенія. 3) Равномѣрно представлять оныя и тогда, когда нужно будетъ дать разрѣшеніе на строеніе деревянной церкви на прежнемъ мѣстѣ, вмѣсто сгорѣвшей или обветшавшей церкви. (Октября 28 дня 1835 года. По 1-му Департаменту. (С. В.)

— 29-го Октября скончался здѣсь, въ Санктпетербургѣ, послѣ семинедѣльной тяжкой болѣзни, Директоръ Почтоваго Департамента, Санктпетербургскій Почтъ-Директоръ, Тайный Совѣтникъ и разныхъ Россійскихъ и иностранныхъ орденовъ Кавалеръ, *Константинъ Яковлевичъ Булгаковъ*, на 53-мъ году отъ рожденія, къ искреннему сожалѣнію всѣхъ, кто зналъ его, къ неутѣшной горести его родныхъ, друзей и подчиненныхъ. Онъ родился въ Константинополѣ, въ 1783 году, и долгое время служилъ по вѣдомству Министерства Иностранныхъ Дѣлъ; Санктпетербургскимъ Почтъ-Директоромъ назначенъ въ 1819, а Директоромъ Почтоваго Департамента, въ 1831 году. Въ его управленіе этою важною частію, она была вполне преобразована, и во многихъ частяхъ доведена до отличной степени совершенства. (С. П.)

Варшава, 13-го Ноября.

Его Императорское Высочество Великій Князь *МИХАИЛЬ ПАВЛОВИЧЪ*, третьяго дня посѣтилъ Ея Свѣтл. Княгиню Варшавскую, послѣ осматривалъ всѣ мѣста въ здѣшней крѣпости; обѣдалъ въ Лазенковскомъ Дворцѣ съ Его Свѣтл. Княземъ Фельдмаршаломъ и Генералами. Жители г. Варшавы, обрадованные присутствіемъ Августѣйшаго Брата своего Государя, иллюминировали всѣ дома. Вчера предъ полуднемъ, въ Лазенковскомъ Дворцѣ, Его Императорскому Высочеству, приносили почтеніе Епископы обоихъ исповѣданій, Члены Административнаго Совѣта и Государственнаго Совѣта, а также Высшіе Чиновники разныхъ вѣдомствъ. Потомъ Великій Князь изволилъ наводиться на разводѣ въ крѣпости, а послѣ на блистательномъ обѣдѣ, данномъ въ замкѣ Его Свѣтлостію Намѣстникомъ. Его Императорское Высочество удостоилъ Своимъ посѣщеніемъ представленія въ обоихъ театрахъ, а потомъ былъ на балѣ у Князя Варшавскаго, открывъ оный танцемъ съ Княгиней Варшавскою. Собраніе знатнѣйшихъ особъ обою пола было многочисленно.

17-го Ноября.

Его Императорское Высочество Великій Князь *МИХАИЛЬ* третьяго дня въ 10 часовъ вечера отправился въ Новогеоргіевскую крѣпость. — Туда же выѣхалъ и Его Свѣтл. Фельдмаршалъ Князь Варшавскій. — 16-го ч. Его Императорское Высочество Великій Князь *МИХАИЛЬ ПАВЛОВИЧЪ* изъ Новогеоргіевской крѣпости выѣхалъ въ Ст. Петербургъ. — Его Свѣтл. Фельдмаршалъ Князь Варшавскій возвратился въ здѣшнюю столицу. (С. С.)

summ w wiedzy jego będących, z zastrzeżeniem jednakże, ażeby dalsze postanowienia, odnoszące się do budowania i naprawiania kościołów, w ogólności w mocy swej zostawały. — Komitet PP. Ministrów, przyznając i ze swojej strony zupełne godnemi uwagi przyczyny, dla których Zwierzchność Duchowna uważa pożytecznym odmienić trwające na budowanie drewnianych kościołów zaprzeczenie, zamierzał zostawić Najświętszemu Rządzącemu Synodowi rozstrzyganie na przyszłość obudowaniu takowych kościołów na ułożonej podstawie, z zastrzeżeniem atoli, ażeby we wszystkich miejscach, gdzie się to okaże być możnem, kościoły te były budowane na fundamentach muryowanych. Cesarz Jegomości takowe postanowienie Komitetu Ministrów Najwyższemu utwierdzić raczył. Tenże P. Ober-Prokurator objawia o tém Najświętszemu Synodowi dla należytego wypełnienia. Najświętszy Rządzący Synod postanowił: to Najwyższemu utwierdzone zdanie Komitetu Ministrów rozpublikować po całym zawiadownictwie Najświętszego Synodu przez Ukazy drukowane, a Rządzącemu Senatowi uczynić uwiadomienie, i pospołu z tém wszystkim Zwierzchnictwem, od których zależy rozpatrywanie o budowaniu nowych i naprawianiu dawniejszych kościołów, przepisać: 1) Idąc zatem nowem postanowieniem, nie przeszkadzać do budowania nowych drewnianych kościołów nie tylko w tych miejscach, gdzie nie mają koniecznie potrzebnych do murywanego budowania materiałów, ale i wszędzie, gdzie parafianie będą znajdować to dogodniejszem dla swoich sposobów, zachowując tylko, ażeby nowe drewniane kościoły, w miarę możności, budowane były, z większą trwałością, na murywanym fundamencie. 2) W każdym zdarzeniu, kiedy okaże się potrzebnem zezwolenie na pobudowanie drewnianego kościoła na nowem miejscu, łącznie z dziełami o tém, wnosić na rozpatrzenie Najświętszego Synodu i ułożone przez Architektów plany i fasady na też budowy. 3) Równymże sposobem przedstawiać je i wtedy, kiedy będzie potrzeba dać pozwolenie na pobudowanie drewnianego kościoła na dawniejszem miejscu, zamiast zgorzałego albo starego kościoła. (Października 28 dnia 1835 roku, z 1go Departamentu). (G. S.)

— Dnia 29go Października umarł tu, w St. Petersburgu, po siedmiu tygodniach ciężkiej choroby, Dyrektor Pocztowego Departamentu, Sankt-Petersburski Dyrektor Poczt, Radca Tajny i różnych Rossyjskich i cudzoziemskich orderów Kawaler, *Konstanty Jakowlewicz Butakow*, w 53cim roku wieku, z prawdziwym żalem wszystkich, którzy go znali, z nieutuloną boleścią krewnych, przyjaciół i podrządných. Urodził się w Konstantynopolu w roku 1783, i przez długi przeciąg czasu służył w wiedzy Ministerium Stosunków Zewnętrznych; naznaczony został St. Petersburgskim Dyrektorem Poczt w roku 1819, a Dyrektorem Pocztowego Departamentu w roku 1831. Podczas jego zarządu tej ważnej części, została ona zupełnie nanowo urządzona i w wielu gałęziach doprowadzona do zupełnego stopnia doskonałości. (P. P.)

Warszawa, dnia 13 Listopada.

JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ, WIELKI XIAŻĘ *MICHAŁ PAWŁOWICZ* zawczora odwiedził Xiegnę Jeymosć Warszawską, następnie oglądał wszystkie miejsca tutejszey cytaelli; obiadował w pałacu Łazienkowskim z JO. Xieciem Feldmarszałkiem i Jenerałami. Mieszkańce Warszawy uradowani pobytem Dostojnego Brata Swego Miłościwego Monarchy, oświecili wszystkie domy. Zawczora przed południem na pokojach pałacu Łazienkowskiego, JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI, złożyli użanowanie Biskupi obu wyznań, Członkowie Rady Administracyney i Rady Stanu, i wyżsi Urzędnicy władz wszelkich. Poczem WIELKI XIAŻĘ w cytaelli był na paradzie woyska, a później na świetnym obiedzie danym w zamku przez JOO. Xieztwa Ichmość Warszawskich. Raczył JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ zaszczycić Swą obecnością widowiska w obu teatrach, a następnie był na balu u Xieztwa Ichmość, rozpoczynszy go tańcem z Xiegną Warszawską. Zgromadzenie było liczne znakomitych Osób pici obojey.

Dnia 17.

JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIAŻĘ *MICHAŁ*, zawczora około 10tej wieczorem wyjechał do twierdzy Nowogeorgiewskiej (Modlina). — Wyjechał do teyże twierdzy, JO. Feldmarszałek XIAŻĘ Warszawski. — Dnia 16 wyjechał JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIAŻĘ *MICHAŁ PAWŁOWICZ* z twierdzy Nowogeorgiewskiej do Petersburga. — JO. Feldmarszałek, XIAŻĘ Warszawski, wrócił do tutejszey Stolicy. (G. C.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 5-го Ноября.

Здѣсь продолжается слухъ о вооруженіяхъ, производимыхъ въ Генуѣ, въ пользу *Донъ-Карлоса*; тамъ сформированъ будетъ иностранный легіонъ изъ однихъ Италіанцевъ и состоятъ подъ командою *Донъ-Мигуэла*. Военные Португальскіе корабли изъ Генуэзскаго залива вышли, но тамъ крейсируетъ Французская корвета. *Messenger* напечаталъ, что военныя приготовленія въ Генуѣ дѣлаются, не столько противу Португаліи, съ которою вскорѣ ожидаютъ мира, сколько противу Титерскаго Бѣя, оскорбляющаго Сардинской флагъ.

— *Moniteur du Commerce* по письмамъ изъ Нью-Йорка, отъ 23-го ч. Сентября, доноситъ, что по общему мнѣнію Президентъ Соединенныхъ Штатовъ при открытіи будущаго конгресса, дастъ объясненіе, которое, не оскорбляя достоинства Северо-Американскихъ краевъ, будетъ лестно для Французскаго Правительства.

— Слышно, что войско наше на границѣ Испанской усилено будетъ отъ 20,000 до 30,000 чел.

— *Temps* пишетъ о дѣлѣ *Фіески*: „16-го ч. с. м. начнется слѣдствіе объ адской машинѣ. Кажется, что *Фіески* старается выиграть время, и для того сколько возможно держится съ своими показаніями. Легкомысліе, обнаруженное имъ въ продолженіи допроса, заставляетъ думать, что послѣ очныхъ ставокъ съ его соучастниками откроется правда. Новое обстоятельство можетъ пролить много свѣта на прикосновенность другихъ. Кажется, что у *Пепина* найденъ рисунокъ адской машины.“ (D. P.)

— Изъ Пау увѣдомляютъ, что два уже дня проходитъ тамъ много солдатъ изъ распущеннаго отряда Полковника *Шварца*. Это авангардъ несравненно большаго отряда. По дорогѣ отъ границы до Олеронъ разставлены жандармы, кои должны также дѣлать частыя разѣзды для предупрежденія злоупотребленій.

— Нѣсколько дней Князь *Фриасъ*, Лордъ *Гренвилъ*, и Князь *Броли* имѣютъ частыя между собою совѣщанія; должно думать, что слѣдствіемъ оныхъ будутъ рѣшительныя мѣры.

— Корвета *Агата* отплыла въ Корсику, прежде Орлеанскаго Герцога. По всему вѣроятію, Магонъ будетъ сборнымъ мѣстомъ флота, назначеннаго для Алжирской экспедиціи; туда уже отправлено нѣсколько кораблей, принадлежащихъ къ эскадрѣ Герцога.

— Генераль *Себастьяни* отправится въ непродолжительномъ времени въ Лондонъ, а чрезъ два дня Г. Ст. Олеръ въ Вѣну. Г. Барантъ оставитъ Парижъ по вызвѣду Короля и Королевы Бельгійскихъ. Д-ръ *Бюрингъ* завтра уѣзжаетъ въ Лондонъ. Барона *Вертера* ежеминутно сюда ожидаютъ обратно.

— Генераль *Аллардъ* привезъ изъ Индіи весьма драгоцѣнное собраніе монетъ, входящихъ по большей части до времени Александра Великаго. Нѣкоторые изъ нихъ будто бы найдены на мѣстѣ бывшемъ, по мнѣнію историковъ, побоищемъ, гдѣ надъ Поромъ одержана побѣда. Сіе собраніе оцѣнено въ 400,000 фр. Генераль хочетъ продать оное Правительству, и если покупка состоится, то онъ за сѣи деньги намѣренъ взять оружія и другихъ военныхъ снарядовъ, а между прочими латъ, лафетовъ, пушекъ и проч.

— *Мониторъ* обнародовалъ Королевское постановленіе, уполномочивающее учредить общество акціонеровъ для устроения чугунной дороги изъ Парижа въ Ст. Жерменъ.

7-го Ноября.

Прусскій Посланникъ, Баронъ *Вертеръ*, изъ своего путешествія вчера возвратился.

— Лицамъ, уволеннымъ изъ ареста и подлежащимъ полицейскому присмотру, запрещено проживать въ 6 Департаментахъ, смежныхъ съ Испаніею, а равно мѣрно въ Парижѣ и во всемъ Сенскомъ Департаментѣ, также въ Ліонѣ, Марсели, Бордо, Лилѣ, Страсбургѣ, Нантѣ, Брестѣ, Тулонѣ, Рошефортѣ, Лорьенѣ и Шербургѣ.

— *Sentinelle* доноситъ, не рѣшаясь впрочемъ за вѣрность, что Карлисты заняли Калатаху въ Арагоніи.

— Въ Байоннѣ получили извѣстія изъ Лливіи (въ Каталоніи) отъ 27-го ч. прош. м., что *Герве* 23-го ч. при стѣнахъ Манрефа разбилъ два отряда Христіановъ и отнялъ у нихъ три орудія. — Изъ Сарагоссы пишутъ отъ 28-го ч., что вся колонна приготовленнаго войска вмѣстѣ съ милиціею возвратилась въ городъ, будучи преслѣдована Карлистскою конницею, которая успѣла придвинуться къ Монтесъ-Торрено.

— Въ журналы сообщаютъ, что Акушеръ Г. Дене, отправился вчера къ Беррійской Герцогинѣ, которая ожидаетъ скорого разрѣшенія.

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, дня 5 Паждзиерника.

Слышаъ ту ciągle o uzbrojeniach, robionych w Genui dla *Don Carlosa*; ma tam bydź urządzona legia cudzoziemska, z samych Włochów złożona, która zostawać będzie pod osobistém dowództwem *Don-Miguela*. Okręty wojenne Portugalskie oddaliły się z zatoki Genueńskiej, ale za to krąży tam korweta francuzka. *Messenger* mniéma, iż przygotowania wojenne w Genui nie tak są przeciw Portugalii, z którą wkrótce spodziewają się pokoju, jako raczej przeciw Bejowi Tytteryskiemu, który nie považa bandery Sardynskiej.

— *Monitor Handlowy* donosi na mocy listu z Nowego-Yorku pod dniem 23cim Września, iż według powszechnego mniemania, Prezydent Zjednoczonych Stanów, przy zagajeniu następnego Kongressu da oświadczenie, które nie uwłaczając godności Stanów Północno-Amerykańskich, będzie zaszczytném dla Rządu Francuzkiego.

— Słychać, iż wojsko nasze przy granicy Hiszpańskiej ma bydź powiększone od 20,000 do 30,000 ludzi.

— *Temps* pisze o sprawie *Fieschiego*: „Dnia 16go b. m. rozpocznie się sprawa względem maszyny piekielnej. Zdaje się, iż *Fieschi* chce zyskać czas, i dla tego, ile mógł, ociągał się z zeznaniami swemi. Próżność charakteru, jaką w całym ciągu instrukcyi okazał, każe się spodziewać, iż z naocznego stawienia z jego współwinowaycami prawda się wykryje. Nowa okoliczność może wiele światła rzucić na rozgaśnienie śpisku. Zdaje się, iż u *Pepina* znaleziono rysunek maszyny piekielnej.“ (Dz. P.)

— Donoszą z Pau, że od dwóch dni przechodzą tamtędy wracający gromadami żołnierze z rozwiązanego oddziału Półkownika *Schwarz*. Jest to przednia straż daleko większych oddziałów. Wzdłuż drogi od granicy aż do Oleron, jest rozstawiona żandarmerya, odbywająca prócz tego częste patrole, dla zapobieżenia nadużyciom i dowolnościom.

— Od kilku dni Xiążę *Frias*, Lord *Granville*, i Xiążę *Brogie* częste z sobą miewają konferencye; spodziewamy się, iż stanowcze śródki będą ich skutkiem.

— Korweta *Agathe* popłynęła do Korsyki, uprzedzając Xięcia *Orléans*. Mahon będzie, według wszelkiego podobieństwa, miejscem zbiorowem dla floty, przeznaczonej do wyprawy Algierskiej; posłano już tam kilka okrętów, należących do eskorty Xięcia.

— Jenerał *Sebastiani* wyjedzie nie za długo do Londynu; podobnież w parę dni później, Pan *St. Aulaire* do Wiednia. Pan *Barante* opuści Paryż dopiero po wyjeździe Króla i Królowej Belgów. Dr. *Bowring*, odjeżdża jutro do Londynu. Baron *Werther* spodziewany z powrotem co chwila.

— Jenerał *Allard* przywoził z Indyy bardzo kosztowny zbiór monet, sięgających w większej części czasów Alexandra Wielkiego. Niektóre z nich miały bydź znalezione na miejscu, oznaczoném przez historyków za bojowisko, na którym *Porus* zwyciężony został. Zbiór ten szacowany na 400,000 franków, chce Jenerał sprzedać Rządowi, a jeżeli kupno przyjdzie do skutku, nabydź za te pieniądze broń i inne potrzeby wojenne, a między temi kirysy, lawety, armaty i t. d.

— *Monitor* ogłasza postanowienie Królewskie z dnia 4go b. m., upoważniające do zawiazania towarzystwa Akcyonaryuszów kolei żelaznej z Paryża do St. Germain.

Dnia 7.

Poseł Pruski, Baron *Werthor*, przybył wczora z podróży swojej.

— Tym osobom, które po wysiedzeniu kary, podlegają dozorowi policyjnemu, wzbroniony jest pobyt w 6ciu Departamentach, z Hiszpanią graniczących, tudzież w Paryżu i całym Departamencie Sekwany, oraz w Lyonie, Marsylii, Bordeaux, Lille, Strażburgu, Nantes, Breście, Tulonie, Rochefort, Lorient i Cherbourg.

— *Sentinelle* donosi, nie ręcząc za wiarogodność, że Karoliści opanowali Calatajud w Arragonii.

— Do Bayonny nadeszły wiadomości z Llivii (w Katalonii) pod datą 27 z. m., że *Guergué* pobił dnia 23go pod murami Manrefa, dwa oddziały Krystynistów, i zabrał im trzy armaty. — Z Saragossy piszą pod dniem 28mym, że cała kolumna przygotowanego wojska, wraz z milicysmi, wróciła do miasta, ścigana przez jazdę Karolistów, której udało się posunąć aż do Montes-Torreno.

— Wszystkie dzienniki donoszą, że Pan *Deneux*, akuszer, wyjechał wczora dla znaydowania się przy Xiężnej *Berry*, której ciążyą blizką jest rozwiązania.

8-го Нолября.

Ихъ Величества вчера съ Бельгійскою Королевою, съ Принцессами *Аделаидою*, *Марією* и *Клементиною* и Принцемъ *Жоанвилемъ*, отправились въ Версаль, а Бельгійскій Король съ Герцогомъ *Немурскимъ* въ Ст. Жерменъ.

— Вице-Адмиралъ Графъ *Рини* съ 6-го на 7-е въ 12½ часовъ скончался, на 52 году отъ роду, послѣ тяжелой болѣзни, три недѣли продолжавшейся.

— *Bon Sens* сообщаетъ: Дворъ отъ чего-то разстроенъ. Въ приходящихъ поговариваютъ о какомъ-то письмѣ отъ Герцога *Орлеанскаго* къ Маршалу *Жерару*, изъ Тулона полученномъ. Говорятъ, что Герцогъ весьма былъ недоволенъ хладнокровнымъ приемомъ со стороны тамошнихъ жителей и изъяснялся не въ весьма лестныхъ выраженіяхъ. Изъ Марсели и Ліона полученныя вновь извѣстія изображаютъ самое непріятное впечатлѣніе, произведенное на тамошнихъ жителей тѣмъ, что Герцогъ явно уклонялся отъ приближенія къ симъ городамъ. (G. C.)

— Король позавчера занимался съ Президентомъ Совѣта и нѣсколькими Министрами. Бельгійскій Король принималъ Маршала *Мезона*.

— Вчерашній *Мониторъ* изъ Испаніи доноситъ: „Осраженіяхъ 27-го и 28-го ч. прош. м., кромѣ того, что сообщено, другихъ подробнѣйшихъ извѣстій не получено. Доставленныя сегодня депеши содержатъ только вѣсти, распространяемыя Карлистами объ отступленіи *Кордовы* въ Витторію, но онѣ преувеличены.“

— *Indicateur de Bordeaux* доноситъ, что *Кордова*, отступая въ Витторію, потерялъ 4,000 чел. *Донъ-Карлосъ* повсюду велѣлъ отправить благодарственное молебствіе за одержанную побѣду.

— *Mémorial Bordelais* пишетъ: „Подтверждается извѣстіе о пораженіи Христиносовъ на долину Аллегріа. Сіе происшествіе можетъ дать поводъ опять составиться Юнтамъ. Несомнительно, что сіе извѣстіе произведетъ въ Мадридѣ худое впечатлѣніе. Слышно что Христиносы, уходя въ Витторію, жаловались на измѣну. Оппозиція найдетъ въ семъ новый поводъ, требовать удаленія *Кордовы*, на что Королева столь долго не соглашалась.“

— *Mémorial des Pyrenées* отъ 3-го ч. с. м. сообщаетъ отъ береговъ Бидассоа: „Въ Ирунѣ раздаются звонъ колоколовъ, народъ веселится, торжествуя большую побѣду, одержанную *Донъ-Карлосомъ*. Въ Санъ-Себастьянѣ приведенъ Ирландскій корабль съ пушками, оружіемъ и амунициею, назначенными для Карлистовъ; однако другіе корабли и кажется Англійскіе успѣли грузъ свой, также назначенный для Карлистовъ, доставить на твердую землю.“

— *Gazette de France* содержитъ бюллетени отъ 27 и 28 ч. прош. м., подписанные Генераломъ *Эгилъ*. Въ нихъ сказано, что *Кордова*, принужденный къ поспѣшному отступленію, понесъ значительный уронъ. *Gazette* полагаетъ, что *Кордова* почтетъ себя счастливымъ, если успѣетъ возвратиться за Эбро.

— Сей же журналъ доноситъ, что Инфантъ *Донъ-Себастьянъ* 1-го ч. с. м. находился во время большой обѣды въ Толосѣ. По увѣреніямъ того же журнала, Правительство наше получило извѣстіе о пораженіи Полковниковъ *Эванса* и *Аурегги* при Бильбао. Также въ *Gazette de France* напечатанъ рапортъ Командира Карлистскаго войска въ Бискаѣ къ Военному Министру. Въ немъ содержится: „22-го ч. во время непріятельскаго отступленія къ Бильбао, мы взяли въ плѣнъ двухъ иностранцевъ (и вѣроятно Англичанъ); они разстрѣляны 23 ч. Вчера одинъ иностранецъ принялъ нашу сторону, а сегодня было таковыхъ трое.“ Главная квартира *Донъ-Карлоса* 29 ч. была въ Сальватьеррѣ. Въ Парижѣ полученъ первый номеръ *Оффиціальной Газеты Донъ-Карлоса*, издаваемой въ Толосѣ. Она отъ 27 Октября; немного содержитъ новостей, исключая извѣстіе, что *Г. Мендизабаль* договаривается съ Англією, касательно уступки Балеарскихъ острововъ, дабы симъ образомъ уклити денежныя суммы, занятыя Испанскому Правительству.

— Письмо Короля *Оттона*, поднесенное Г-мъ *Колети* 3 ч. с. м. нашему Королю, содержитъ (какъ слышно) желаніе, дабы Французское Правительство приняло часть займа, сдѣланнаго за порукою Кабинетовъ трехъ покровительственныхъ Державъ. Сверхъ того Греческое Правительство будто бы желаетъ, чтобы Франція и Англія отправили въ Грецію войско, для поддержанія порядка.

— Въ Шартрѣ 26 ч. прош. м. арестованъ молодой человѣкъ, по прозванію *Пески* и привезенъ въ Парижъ; онъ будто бы соучастникъ преступника *Фіески*. (D. P.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 3-го Нолября.

Министерскіе журналы явно прекословить рас-

Дня 8.

Крѣстство *Ичмошъ* обоје удали się wczora z Królową Belgów, z Xiężniczkami *Adelaidą*, *Maryą* i *Klementyną* i z Xięciem *Joinville* do Wersalu, a Król Belgów z Xięciem *Nemours* do Saint-Germain.

— Wice-Admirał Hrabia *Rigny* w nocy z dnia 6go na 7, o pół do pierwszej zakończył życie w 52 roku swojego wieku, po ciężkiej trzytygodniowej słabości.

— Czytamy w *Bon Sens*: Dwór wygląda jakby w ambarassie. W przedpokojach szepcą o jakimś liście, pisanym z Tulonu przez Xięcia *Orleans* do Marszałka *Gérard*. Xiążę, jak mówią, miał być bardzo nieukontentowanym z zimnego przyjęcia, doznanego u tamtejszych mieszkańców i w nieuapochlebniejszych żalił się wyrażeniach. Z Marsylii znowu i z Lugdunu odebrane doniesienia, malują naysięprzejemniejsze wrażenie, sprawione na tamtejszych mieszkańcach przez to, że Xiążę widocznie unikał zbliżenia się do tych miast. (G. C.)

— Król Jegomość pracował onegdaj z Prezesem Rady i kilku Ministrami. Król Belgijski przyjął Marszałka *Maison*.

— Wczorajszy *Monitor* doniósł z Hiszpanii: „Nie odebrano jeszcze dokładniejszych wiadomości o bitwach w dniach 27mym i 28mym z. m. nad te, co już donieśliśmy. Depesze, które dziś nadeszły, obejmują tylko pogłoski, jakie rozszérazają Karoliści o odwróceniu *Cordovy* do Vittorii; lecz wieści te są przesadzone.“

— *Indicateur de Bordeaux* donosi, iż *Cordova* w odwróceniu do Vittorii utracił 4,000 ludzi. *Don-Carlos* kazał wszędzie odprawiać dziękczynne modły za odniesione zwycięstwo.

— *Mémorial Bordelais* pisze: „Potwierdza się wiadomość o porażce Krystynistów na równinie Allegria. Wypadek ten może dać Juntom pozor, aby się znowu utworzyły. To pewna, iż wiadomość ta sprawi złe wrażenie w Madrycie. Słychać, iż Krystyniści, uciekając do Vittoria, narzekali na zdradę. Oppozycja znajdzie w tém nowy powód do żądania, aby *Cordova* został oddalonym, na co Królowa tak długo nie zezwalała.“

— *Mémorial des Pyrenées* z dnia 3 b. m. donosi od brzegów Bidassoa: „W Irunie rozlega się odgłos wszystkich dzwonów; lud cieszy się obchodząc wielkie zwycięstwo, które odniósł *Don Carlos*. Do San-Sebastian przyprowadzono statek irlandzki, z działami, bronią i amunicją, przeznaczonemi dla Karolistów; inne atoli okręty (jak się zdaje) angielskie, potrafiły fadunek swój, przeznaczony również dla Karolistów, sprowadzić na ląd.“

— *Gazette de France* obejmuje biulletyny z dnia 27 i 28 z. m., podpisane przez Jenerała *Eguja*. Wyrażono w nich, iż *Cordova*, zmuszony do śpiesznego odwrotu, poniósł znaczną stratę. *Gazette* mniéma, iż *Cordova* będzie mógł uważać się za szczęśliwego, jeśli zdoła wrócić za Ebro.

— Tenże dziennik donosi, że Infant *Don-Sebastian* znajdował się dnia 1go b. m. na wielkiej mszy w Tolosie. Według twierdzenia tegoż dziennika, Rząd nasz odebrał wiadomość o porażce Półkowników: *Evansa* i *Jaureguy* pod Bilbao. Czytamy oraz w *Gazette de France* rapport Dowódcy woyska Karolistowskiego w Biskai do Ministra wojny. Wyrażono w nim: „Dnia 22, podczas odwrotu nieprzyjaciela ku Bilbao, wzięliśmy w niewolę dwóch cudzoziemców (zapewne Anglików); rozstrzelano ich dnia 23go. Wczora jeden cudzoziemiec przeszedł na naszą stronę, a dziś przeszło ich 3ch.“ Główna kwatera *Don Carlosa* była dnia 29go w Salvatierra. Odebrano w Paryżu pierwszy numer *Urzędowej Gazety Don-Carlosa*, wychodzącej w Tolosie. Jest datowaną dnia 27go Października, i nie wiele nowin obejmuje, wyjąwszy wiadomość, iż Pan *Mendizabal* układa się z Anglią względem odstąpienia wysp Balaerskich, aby tym sposobem zapłacił summy pieniężne, zaliczone Rządowi Hiszpańskiemu.

— List Króla *Otona*, który Jenerał *Coletti* podał dnia 3go b. m. Monarsze naszemu, obejmuje (jak słychać) życzenie, aby Rząd Francuzki przyjął część pożyczki, żaręzonej przez Gabinety trzech Mocarstw opiekuńczych. Ma być oraz życzeniem Rządu Greckiego, aby Francya i Anglia wystąpiły woysko do Grecyi, celem przyłożenia się do utrzymania porządku.

— W Chartres aresztowano 26go z. m. młodzieńca, nazwiskiem *Peschi*, i zaprowadzono do Paryża; ma on być spółnikiem zbrodniarza *Fieschiego*. (Dz. P.)

WIELKA BRYTANIA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 3 Listopada.

Ministryalne dzienniki zaprzeczają wyrażnie,

пространенному извѣстію о распущеніи нынѣшняго Парламента.

— Висконтъ *Кантербури* (прежде *Г. Маннерсз Суттонъ*) нанялъ для себя и своего семейства на 6 мѣсяцевъ квартиру въ Парижѣ.

— Полученныя здѣсь изъ Лиссабона извѣстія доходятъ до 24-го числа прошл. мѣсяца. Португальская столица наслаждалась совершеннымъ спокойствіемъ. *Courrier* уверяетъ, что извѣстія о прерваніи брачныхъ договоровъ съ Герцогомъ *Саксенъ-Кобургскимъ*, были выдумкою; напротивъ даже дѣлаются уже къ сему нужныя приготовления. Вскорѣ будутъ производить народную перепись по всему Государству, т. е. особо мужской полъ, а особо женской, съ раздѣленіемъ на 5 частей относительно лѣтъ. — *Globe* утверждаетъ по полученнымъ изъ сего края письмамъ, что изъ Англійскаго и Французскаго легіона въ Португаліи, поступило 1,150 чел. въ службу Испанской Королевы. Англійскіе Корабли *Стагъ*, *Тведъ* и *Клио*, 22-го числ. прош. мѣсяца приплыли изъ Гамбій чрезъ Тагъ. Адмиралъ *Сарторій* получилъ причитающееся ему Адмиральское жалованье.

— Князь *Веллингтонъ* совершенно уже выздоровѣлъ.

7-го Ноября.

Въ нѣкоторыхъ политическихъ собраніяхъ утверждали, что Министры намѣрены опять предложить Лорду *Бруггаму* Президентство въ Верхнемъ Парламентѣ, а притомъ и жалованье; бывшій до нынѣ *master-of-the-rolls*, Сиръ В. *Пеписъ*, будто бы будетъ Лордомъ Канцлеромъ, но безъ засѣданія въ Парламентѣ; тогда его преемникомъ былъ бы Сиръ *Джонъ Кампбелъ* Генеральный Прокураторъ.

— *Morning-Herald* уверяетъ, что между новыми Испанскими Кортесами составитъ оппозиція со стороны такъ называемыхъ *exaltados*, главою коей будетъ Графъ *де ласъ Навасъ*; къ другой оппозиціи принадлежать будутъ бывшіе Министры *Мартинаеъ де ла Роза* и *Торрено* съ своими приверженцами. Члены прежней либеральной оппозиціи соединились съ нынѣшнимъ Министерствомъ. (G. C.)

— Императорско-Россійскій Генералъ *Сухозанетъ* выѣхалъ отсюда въ фабричныя города.

— *Edinburg-Review* содержитъ статью о Верхнемъ Парламентѣ, коей сочинителемъ будтобы Лордъ *Бруггамъ*, въ коей доказываетъ, что нынѣшнее Министерство можетъ остаться безъ преобразованія Верхняго Парламента.

— Пароходъ *Джемсъ-Ваттъ* отплылъ 2-го ч. с. м. изъ Темзы въ Сантандеръ. На немъ находится 20,000 ружьевъ и нѣкоторое число мундировъ. Другой подобный транспортъ вскорѣ отправится въ Барселону.

— Графъ *Нельсонъ*, племянникъ славнаго Адмирала, скончался 31-го ч. с. м. Десятилѣтній его сынъ, Висконтъ *Трафальгаръ*, приметъ послѣ него по наследству имѣніе и достоинства.

— Слышно, что получены здѣсь отъ Г. *Мендизабалъ*, письма, дабы не доставлять больше людей и лошадей изъ Англіи. (D. P.)

Германія.

Мюнхенъ, 1-го Ноября.

Въ объявленномъ по арміи отъ 28-го ч. прош. м., именемъ Короля, приказъ, повелѣно отнынѣ всѣ пѣхотные и конные полки (исключая 6 легкій кавалерійскій) именовать, не по номерамъ, но по прозваніямъ своихъ Шефовъ, съ сохраненіемъ однако тѣхъ же номеровъ. Артиллерійскіе полки и Егерскіе баталіоны, останутся еще на время съ нынѣшними своими номерами.

— Городское управленіе въ Нюрнбергѣ взяло на 50,000 гульденовъ акцій, для соединенія посредствомъ канала Рейна съ Дунаемъ.

Ганноверъ, 7-го Ноября.

Здѣшняя газета сообщила официально увѣдомленіе, что сколь ни сожалѣть Король, что во время возмущеній 12-го ч. прош. мѣсяца, многіе ранены, которые не съ злоумышленными намѣреніями, но изъ любопытства замѣшались въ толпу: однакожъ Е. В. изъявляетъ свое благоволеніе по поводу усердія въ семь случаевъ военныхъ и гражданскихъ властей, а также и предпринятыхъ съ ихъ стороны нужныхъ средствъ. (G. C.)

Франкфуртъ, 4-го Ноября.

Герцогъ Нассаускій получилъ отъ Августѣйшаго Императора Всероссійскаго въ подарокъ 4 лошади съ Русскою упряжью.

— Изъ Бибериha увѣдомляютъ, что Ея Императорское Высочество Великая Княгиня Россійская ЕЛЕНА оставитъ тамошній замокъ 8-го ч. с. м. и располагаетъ 12-го ч. прибыть въ Дрезденъ, чрезъ Франкфуртъ, Веймаръ и Лейпцигъ.

розсианеу погłosce o rozwiązaniu teraźniejszego Parlamentu.

— Wice Hrabia *Canterbury* (dawniey Pan *Manners Sutton*), najął na 6 miesięcy mieszkanie w Paryżu, dla siebie i rodziny swojej.

— Doniesienia z Lisbony otrzymane tutaj, dochodzą do d. 24 z. m.. Stolica Portugalii używała nazywającej się spokojności. *Courrier* zapewnia, że doniesienia o zerwaniu układów małżeńskich z Xięciem Sasko-Koburgskim, były zmyślane; i owszem czyniono już nawet stosowne do tego przygotowania. Wkrótce ma być przedsięwzięty spis ludności całego kraju, to jest, oddzielnie mężczyzn, a oddzielnie kobiet z podziałem na 5 części, co do lat. — *Globe* zapewnia według otrzymanych z tego kraju listów, że z angielskiej i francuskiej legii w Portugalii, zapisało się 1,150 ludzi do służby Królowej Hiszpańskiej. Angielskie okręty *Stag*, *Tweed* i *Klio*, zawinęły d. 22 z. m. z Gambii na Tag. Admirał *Sartorius* otrzymał należący mu żołd admirański.

— Xiążę *Wellington* przyszedł już do zupełnego zdrowia.

Dnia 7.

W niektórych towarzystwach politycznych mówiono, że Ministrowie mają zamiar, powierzyć napowrót Lordowi *Brougham* przewodnictwo w Izbie Wyższej, a do tego z pensją; dotychczasowy *master-of-the-rolls*, Sir W. *Pepys*, ma zostać Lordem Kanclerzem, lecz bez zasiadania w Parlamencie, a jego następcą byłby Sir *John Campbell*, Prokurator Jeneralny.

— *Morning Herald* zapewnia, że w nowych Kortesach Hiszpańskich utworzy się opozycja ze strony tak zwanych *exaltados*, na czele której, stanie Hr. *de las Navas*; do drugiej opozycji będą należeć exministrowie *Martinez de la Rosa* i *Torreno* z swymi stronnikami. Członkowie dotychczasowej opozycji liberalnej, połączyli się z teraźniejszym ministerjum. (G. C.)

— Cesarsko-Rossyyski Jenerał *Suchozanet* wyjechał ztąd do miast fabrycznych.

— *Edinburg-Review* zawiera artykuł o Izbie Wyższej, którego autorem ma być Lord *Brougham*. Dowodzi w nim, iż teraźniejsze ministerjum może się utrzymać bez reformy Izby Wyższej.

— Statek parowy *James-Watt* wypłynął d. 2 b. m. z Tamizy do Santander. Znajduje się na nim 20,000 sztuk broni i pewna ilość mundurów. Drugi podobny transport uda się wkrótce do Barcelony.

— Hrabia *Nelson*, synowiec sławnego Admirała, zakończył życie d. 31 z. m. Dziesięcioletni syn jego, Vice-Hrabia *Trafalgar*, odziedzicza po nim majątek i tytuły.

— Słychać, iż odebrane tu listy od Pana *Mendizabal* wyrażają, iż niepotrzebuje dalszego przesyłania ludzi i koni z Anglii. (D. P.)

Ніе м с у.

Monachium, 1 Listopada.

W ogłoszonym rozkazie dziennym do wojska, z d. 28 z. m., objawiona została wola Królowa, że od-tąd wszystkie półki jazdy i piechoty (wyjąwszy 6 półk lekkiej jazdy), nie numerami, ale od nazwisk swoich właścicieli, z zachowaniem jednakże numerów, nazywać się będą. Półki artylleryi i bataliony strzeleckie, zachowają jeszcze do czasu teraźniejsze numera swoje.

— Władza miejska w Norymberdze, wzięta na 50,000 zł. r. akcyi, na kanał mający połączyć Ren z Dunajem.

Hannover, 7 Listopada.

W tutejszej gazecie ogłosił Rząd zawiadomienie, że jakkolwiek ubolewa Król, iż podczas zaburzeń d. 12 z. m. znalazło się wiele osób ranionych, którzy nie dla złego zamiaru, ale raczej z niewczesnej ciekawości znajdowali się w tłumie; wynurza jednak N. P. swoje zadowolenie z powodu dobrego znalezienia się w tém wydarzeniu władz wojskowych i cywilnych, tudzież przedsięwzięcia stosownych środków z ich strony. (G. C.)

Frankfort, 4 Listopada.

Xiążę *Nassau* otrzymał od Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyi w upominku 4-ko konny zaprząg Rossyyski.

— Piszą z Biberich, że Jey Cesarzewiczowska Mość Wielka Xiężna Rossyyska, HELENA, opuści zamek tamedzyny w dniu 8 b. m., i że spodziewa się d. 12 przybyć do Drezna przez Frankfort, Weimar i Lipsk.

Веймаръ, 11-го Ноября.

Наслѣдственный нашъ Великій Герцогъ прибылъ въ Лейпцигъ, гдѣ будетъ посѣщать лекціи въ тамошнемъ Университѣ.

— 9-го ч. с. мѣсяца, день прибытія въ Веймаръ за 31 предъ симъ годъ Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини, торжественно былъ празднованъ.

— Ея Императорское Высочество Великая Россійская Княгиня ЕЛЕНА прибыла сюда позавчера изъ Висбадена и остановилась въ замкѣ Великаго Герцога. Завтра намѣрена Она отправиться въ дальнѣйшій путь въ С. Петербургъ. (D. P.)

Дармштатъ, 2-го Ноября.

Войско наше получить перемѣну въ мундирахъ, къ чему былъ главнымъ поводомъ видъ собранныхъ Россійскихъ войскъ при Калишѣ; извѣстно, что Великій Наслѣдственный Герцогъ находился на сихъ маневрахъ. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

О пребываніи Князя Милоша въ Константинополь, въ Сербской газетѣ, отъ 10-го Сентября, напечатано слѣдующее: „Константинополь, 9-го Сентября, н. ст. Князь Милошъ съ удовольствіемъ воспользовался дозволеніемъ, даннымъ ему Султаномъ, въ аудіенціи 28-го Августа, осмотрѣть всѣ достопамятности Константинополя. 3-го Сентября, въ день коронованія Императора Всероссийскаго, Князь и нѣкоторые особы его свиты были приглашены Россійскимъ Посланникомъ къ обѣденному столу. По прибытіи Князя, въ два часа, въ посольство, Г. Бутеневъ встрѣтилъ его, и проводилъ въ посольскую церковь къ Божественной Литургіи. По окончаніи молебствія, во время коего производилась пушечная пальба, Посланникъ отправился вмѣстѣ съ Княземъ на Императорскій корветъ Пендераклію, стоявшій въ Босфорѣ, противъ посольскаго дома. Корветъ былъ украшенъ разноцвѣтными флагами. Эволюціи экипажа, чистота и порядокъ во всѣхъ частяхъ, возбудили общее удивленіе. На корветѣ былъ приготовленъ завтракъ, на коемъ, при радостныхъ восклицаніяхъ всего общества и экипажа и 24-хъ выстрѣлахъ съ корвета, Посланникъ провозгласилъ тостъ за здравіе Его Величества Императора. За тѣмъ Г. Бутеневъ предложилъ тостъ за здравіе Султана и Князя Милоша, а сей послѣдній за здоровье Г. Посланника. Начальникъ корветы, Капитанъ - Лейтенантъ Сирскій, поднесъ Князю рапортъ о состояніи корвета и находящагося подъ его начальствомъ экипажа. Послѣ завтрака Князь оставилъ корветъ, съ котораго, въ честь его былъ сдѣланъ двадцать одинъ выстрѣлъ. Кромѣ корвета, еще другое небольшое судно было украшено различными флагами и разноцвѣтными лентами. До обѣда, начавшагося не ранѣе 6-часовъ, Князь посѣтилъ Австрійскаго Интернунція, Барона Стюрмера, Прусскаго Посланника, Графа Кенигсмарка и вдову Драгомана Франкини. Обѣденный столъ былъ блистательный и роскошный. Къ оному были приглашены Австрійскій Интернунцій, Пруссійскій Посланникъ, Австрійскій Генераль Анпель, Австрійскій Подполковникъ Князь Шеарценбергъ, Г-жа Франкини и нѣсколько другихъ извѣстныхъ особъ. Здѣсь Князь Милошъ провозгласилъ тостъ за здравіе Его Величества Императора Всероссийскаго, а Г. Бутеневъ, за здравіе Его Величества Султана, а потомъ Сербскаго Князя Милоша. Въ заключеніе, Князь Милошъ предложилъ тостъ за здоровье Гг. Бутенева, Барона Стюрмера и Графа Кенигсмарка. (Сбв. II.)

Константинополь, 3-го Октября.

По полученнымъ изъ Сиріи извѣстіямъ, Багдадъ съ нѣкотораго времени есть ежедневнымъ зрѣлищемъ сраженій между Бедуинами и солдатами Султана. Тамошній Паша вывелъ свое войско изъ части города, лежащей на западномъ берегу Тигра, умоляя вмѣстѣ Рещидъ-Паши, коего главная квартира въ Мосулѣ, подкрѣпить его. Слышно, что вскорѣ отправлены будутъ туда два полка изъ Константинополя. Смятенія въ Месопотаміи, по всему вѣроятію, поддерживаются Агентами Египетскаго Паши, который кажется нарочно старается занимать Султана, дабы онъ не обращалъ на него одного вниманія; ибо тогда было бы оно для него опаснымъ. Ибрагимъ все не скрываетъ, что простираетъ виды на Багдадъ, и не замедлитъ овладѣть онымъ, какъ скоро Султанъ сдѣлаетъ на него покушеніе. — Полковникъ Кампбелъ находился тотъ самый день въ резиденціи Эмиръ-Бешира, когда носился слухъ, что весь народъ горныхъ окрестностей намѣренъ возстать противу Ибрагима; однакожъ во время отъѣзда Полковника изъ Баируга, страна сія въ совершенномъ находилась спокойствіи. Хотя жители Ливана не слишкомъ расположены къ Ибрагиму: но нелзя и подумать, чтобы они захотѣли поднять бунтъ. Ихъ малочи-

Weimar, 11 Listopada.

Нашъ Великій Хіаже Дзедичный прибылъ до Lipska, gdzie będzie uczęszczał na nauki do uniwersytetu tamtejszego.

— Dzień 9 b. m., jako rocznicę pierwszego, przed 31 laty; przybycia w mury Weimaru Jey CESARSKIEY WYsokości WIELKIEY XIEŻNY Panujacey, obchodzono tu uroczyscie.

— Jey CESARSKA WYsokość WIELKA XIEŻNA Rossyyska HELENA przybyła tu onegdaj z Wies-Baden, i stanęła w zamku Wielkiego Xiążęcia. Jutro ztamtąd udać się ma w dalszą podróż do S. Petersburga. (D. P.)

Darmstadt, 2 Listopada.

Wojsko nasze ma otrzymać zmianę w mundurach, do której pierwszy pomysł dał widok zebranych woysk Rossyyskich pod Kaliszem; wiadomo, że Wielki Xiąże Dziediczny znajdował się na ich obrótach. (G. C.)

ТУРСЯ.

О побыіе Хіаже Милоша въ Константинополѣ, въ газетѣ Сербской подъ 19 Września, wydrukowano, co następuje: „Konstantynopol 9go Września n. s. Xiąże Miłosz z zadowoleniem korzystał z pozwolenia, danego mu przez Sułtana, na audyencji 28go Sierpnia, oglądania wszystkich pamiątek Konstantynopola. 3go Września, w dzień Koronacyi Cesarza Wszech-Rossyy, Xiąże i niektóre osoby jego orszaku byli zaproszeni przez Posła Rossyyskiego na obiad. Po przybyciu Xiącia, o godzinie wtórey, do pałacu poselstwa, P. Buteniew spotkał go i wprowadził do kaplicy poselstwa na Mszę świętą. Po skończonych modłach, pod czas których z dział strzelano, Poseł udał się razem z Xiąciem na Cesarzką korwetę Penderaklię, stojącą na Bosforze, naprzeciw pałacu poselstwa. Korweta była przyozdobiona różnobarwnemi banderami. Ewolucye osady, czystość i porządek we wszystkich częściach, powszechnie wzbudziły zadziwienie. Na korwecie przygotowane było śniadanie, na którym, przy radośnych okrzykach całego towarzystwa i załogi, wśród 24 wystrzałow z dział korwety, Poseł wniósł toast zdrowia NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGO-ści. Potem P. Buteniew wniósł toast zdrowia Sułtana i Xiącia Miłosza, a ten ostatni zdrowia P. Posła. Naczelnik Korwety, Kapitan Porucznik Sirski, podał Xiąciu raport o stanie Korwety i będącey pod jego dowództwem osady. Po śniadaniu Xiąże opuścił korwetę, z której, na jego uczczenie dwadzieścia jeden razy wystrzelono. Prócz korwety, inny jeszcze niewielki statek, ozdobiony był różnemi banderami i różnobarwnemi wstęgami. Przed obiadem, który się zaczął, nie wcześnię, jak o 6tey, Xiąże odwiedził Austriackiego Internuncyusza, Barona Stürmar, Posła Pruskiego, Hrabiego Königsmark i wdowę Dragomana Frankini. Obiad był świetny i przepyszny. Zaproszeni nań byli Austriacki Internuncyusz, Pruski Poseł, Austriacki Jenerał Appel, Austriacki Półkownik Xiąże Schwartzenberg, Pani Frankini i kilka innych znakomitszych osób. Tu Xiąże Miłosz wniósł toast zdrowia NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGO-ści Wszech-Rossyy, a P. Buteniew zdrowia NAYJAŚNIEJSZEGO Sułtana, a potem Xiążęcia Serwii Miłosza. Nakoniec, Xiąże Miłosz wniósł toast zdrowia PP. Buteniewa, Barona Stürmer i Hrabiego Königsmark. (P. P.)

Konstantynopol, dnia 3 Października.

Według otrzymanych z Syrii doniesień, Bagdad od niejakiego czasu jest codzienną widownią bitew między Beduinami a żołnierzami Sułtana. Tamtejszy Basza wyciągnął wojsko swoje z części miasta, na zachodnim brzegu rzeki Tigris położoney, upraszając zarazem Reszydu-Paszę, którego główna kwatery jest w Mosul, o wzmocnienie. Słychać, że wkrótce będą tam posłane dwa półki ze Stambułu. Niespokojności w Mezopotamii, są według podobieństwa wspierane przez agentów Baszy Egipskiego, który widocznie zdaje się mieć zamiar zająć uwagę Sułtana, która mogłaby mu stać się niebezpieczną, gdyby wyłączenie na niego zwróconą była. Ibrahim nie tai się z tém wcale, że ma na oku Bagdad, któreto miasto nieomieszkałby oparować w razie, gdyby przez Sułtana był zaczepiony. Półkownik Campbell znajdował się właśnie tegoż samego dnia w rezydencyi Emir-Beszyra, w którym biegła pogłoska, że cała ludność okolic górzystych miała się podnieść przeciwko Ibrahimowi. Jednakże w dzień odjazdu półkownika z Bairuty, cały ten kraj zostawał w jak najgłębszej spokojności. Mieszkańcy Libanu nie są wprawdzie przychylni Ibrahimowi, nie masz atoli podobieństwa, iżby się buntować chcieli. Szczupła ich liczba, a szczupleysze jeszcze środki, ka-

сленность, а еще болѣе скудные ихъ способы, заставляютъ ихъ предвидѣть всю бесплодность борьбы съ обученнымъ войскомъ. Употребленные имъ средства, дабы не допустить Сиріянъ подружиться съ его солдатами, были столь успѣшны, что превзошли ожиданіе и ненависть теперь между ними непримирима. Впрочемъ *Ибрагимъ* не щадитъ ничего для улучшения войска и пріобрѣтенія къ себѣ приверженности солдатъ. Египтяне, которые прежде никогда не доходили до чина Подпоручика, нынѣ производятся въ Майоры. Изъ Европы *Ибрагимъ-Паша* получилъ все снаряды для вооруженія цѣлаго полка кирасировъ. Правленіе его въ Сиріи столь же тягостно, какъ и за два предъ симъ года; поселане принуждаются къ разнымъ работамъ, не получая за сѣи малѣйшей награды. Слышно, что *Ибрагимъ* въ ущеліяхъ горы Тавра нашелъ значительный денежный кладъ отъ времени Крестовыхъ походовъ.

18-го Октября.

Вчера Князь *Милошъ* явилъ у Султана прощальную аудіенцію и стольже благосклонно былъ имъ принятъ, какъ и прежде; онъ получилъ въ подарокъ прекрасную Арабскую лошадь, а для супруги своей драгоценный брилліантовой букетъ. Особы, составляющія его свиту, а именно Совѣтники *М. Германъ* и Авраамъ *Петронкевичъ*, 4 Адъютанта, Кабинетный Секретарь *Гивановичъ*, а также и нѣкоторые другіе Сербскіе Чиновники, оставшіеся при Князѣ, награждены отъ Султана Турецкимъ орденомъ, называемымъ *Ифтихоръ*. — Правленіе Сербіи, вѣроятно будетъ чисто монархическое; уложеніе, о которомъ столь часто уже было упомянуто, введено не будетъ. (G. C.)

— Купеческія письма изъ Стамбула отъ 22-го ч. с. м., сообщаютъ, что туда отправлено нѣсколько Грековъ изъ Сересъ, обвиненныхъ въ томъ, что они пустили въ обращеніе поддѣланныя Турецкія деньги, кои будто бы дѣланы на островѣ *Сирѣ*. Сіе происшествіе еще болѣе затруднитъ политическое положеніе Г-на *Зографоса*, Греческаго Посланника при Высокой Портѣ. (D. P.)

П О Р Т У Г А Л І Я.

Лиссабонъ, 24-го Октября.

Вчерашняя Государственная газета содержитъ статью, изъ коей можно почти видѣть близкое возстановленіе союза съ Сардиніею. — Герцогъ *Палмелла* увольнилъ многихъ Мигуелистскихъ Чиновниковъ изъ почтовой службы. — Говорятъ, что Министръ Финансовъ *Г. Сильва-Корвалло*, на свой приватный счетъ положилъ въ Англійскій банкъ 600 contos. — Съ Англійской стороны сдѣланы Португаліи предложенія объ уступленіи ея владѣній въ Азіи. Сіе дѣло было предметомъ переговоровъ Министрскато Совѣта, но Португалія не рѣшилась лишиться послѣдняго доказательства народной славы. Прежде можно было ожидать, что Португальское Правительство за приличную уплату уступитъ свои владѣнія на Атлантическомъ морѣ.

— Опять сожжена часть облигацій Государственнаго Долга. — Вспомогательный Корпусъ предназначенный въ Испанію весьма медленно выступаетъ. Часть войскъ составляющихъ оный находится еще въ окрестностяхъ столицы, а одинъ уланскій полкъ, назначенный также въ Испанію, получилъ повелѣніе къ 10-му ч. Ноября приготовиться въ походъ. — Англійскій пароходъ Испанскому Посланнику при здѣшнемъ Дворѣ доставилъ 4,000 ружьевъ на счетъ его Правительства. — Для защиты имуществъ и особъ Португальскихъ подданныхъ въ Марангао, отплылъ туда Португальскій военный корабль, а другой также поплыветъ въ непродолжительномъ времени. (A.P.S.Z.)

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 26-го Октября.

Обнародованъ Декретъ Королевы Правительницы, изданный въ Прадо 21-го числа прош. мѣсяца, послѣ коего повелѣно произвести рекрутскій наборъ, для составленія 100,000 войска, къ коему будутъ принадлежать все отъ 18 до 40 лѣтъ. Королева Правительница назначила Коммиссію, которая должна учредить домъ инвалидовъ.

— Барселонская Юнта покорилась 20-го Октября.

— Изъ Реквена, небольшого мѣстечка между Валенціею и Квенса, на пути въ Мадридъ, пишутъ, что Карлистскіе корпуса, содержащіе около 4,000 чел., угрожаютъ сему мѣсту. Однако жители не были въ опасеніи: ибо мѣстечко хорошо было укрѣплено, и имѣло гарнизонъ изъ 3,000 чел.

— Ж. Д. *Леонардо*, командовавшій корпусомъ Аббата *Мерино*, разстрѣленъ въ мѣстечкѣ Санъ-Леонардо.

— Карлистское войско раздѣлено на 2 корпуса, т. е. на дѣйствующій и резервный, къ 1-му причислены

ѣмъ имъ przewidywać całą niedorzeczność walki z żołnierzem wyćwiczonym. Środki użyte przez niego, ażeby niedopuszczać dobrego porozumienia się między Syryjczykami a żołnierzami jego, miały skutek, przechodzący podobno wszelkie oczekiwanie, ponieważ istnąca między nimi nienawiść jest wielka. *Ibrahim* nie zaniedbuje zresztą niczego w udoskonaleniu woyska i zjednanii sobie przychylności żołnierzy. Egipcjanie, dla których był dotąd niedostępny stopień Podporucznika, awansują teraz na Majorów. Z Europy otrzymał właśnie *Ibrahim-Pasza* wszelkie potrzeby do uzbrojenia całego półku kirysyerów. Jego administracya w Syrii, jest dotąd tak uciążliwa, jak była przed dwiema laty; mieszkańcy wiosek są nagłeni do rozmaitych robocizn, za co żadnego nie otrzymują wynagrodzenia. Słychać, że w wąwozach góry Taurus, znalazł *Ibrahim* skarb znaczny, w pieniądzach z czasów wojen krzyżowych.

Dnia 18.

Dnia wczorayszego miał *Xiążę Miłosz* posłuchanie pożegnalne u Sułtana, od którego i tym razem był bardzo łaskawie przyjęty, otrzymał oraz piękne konia arabskiego w podarunku. Dla małżonki *Xięcia Miłosza*, ofiarował Sułtan kosztowny z brylantów robiony bukiet. Osoby z orszaku *Xięcia*, a mianowicie Radey *M. Hierman* i *Abraham Petronkiewicz*, 4 Adjutanci, Sekretarz Gabinetowy *Giwanowicz*, tudzież kilku innych Urzędników Serbskich, którzy przy *Xięciu* pozostali, ozdobił Sułtan orderem tureckim. *Istychor* zwanym. — Co się tycze przyszłej administracyi kraju Serbskiego, jest to rzeczą pewną, że ta będzie czystomonarchiczną; ustawa, tylekroć już wspomniana, nie będzie w wykonanie wprowadzona. (G. C.)

— Listy kupieckie ze Sтамбуtu pod d. 22 b. m. donoszą, iż tam sprowadzono kilku Greków z Seres, oskarżonych o puszczenie w obieg fałszywych pieniędzy tureckich. Pieniądze te miały byдъ robione na wyspie *Syra*. Wypadek ten utrudni bardziey polityczne położenie Pana *Zographos*, Pośta Greckiego przy Wysokiey Porcie. (D. P.)

P O R T U G A L I A.

Lisbona, dnia 24 Października.

Wczoraysza gazeta rządowa zawiera artykuł, z którego przywrócenie związku z Sardynią bliżkiem się wydaje. — *Xiążę Palmella* wielu miguelistowskich urzędników ze służby pocztowej uwolnił. — Mówią, że Minister Skarbu *P. Silva-Corvalho*, na swój prywatny rachunek w banku Angielskim 600 contos złożył. — Ze strony Anglii uczynione zostały Rządowi Portugalskiemu propozycye względem odstąpienia jego posiadłości w Azji. Rzecz ta była przedmiotem namysłów Rady Ministrów; ale nie mogli się odważyć na pozbycie się ostatniego zabytku sławy narodowej. Prędzey spodziewać się można, że Rząd Portugalski, za przyzwolitę wynagrodzeniem, odstąpi Anglii posiadłości swoje na morzu Atlantykim.

— Znowu część obligacyi długu krajowego spalono. — Korpus, mający iść w posittku do Hiszpanii, niezmiernie powoli się wybiera. Część woysk, korpus ten składać mających, jeszcze się w okolicach stolicy znajduje, a jeden półk proporców, do Hiszpanii iść mający, otrzymał rozkaz, dopiero na ioty Listopada przygotować się do wyruszenia. — Statek parowy Angielski, Pośtowi Hiszpańskiemu przy tutejszym Dworze, dostawił 4000 karabinów, na rachunek jego Rządu. — Dla obrony własności i osób poddanych Portugalskich w *Miranhaio*, wypłynął tam Portugalski okręt wojenny, a drugi wkrótce popłynie. (A.P.S.Z.)

H I S Z P A N I A.

Madryt, dnia 26 Października.

Ogłoszone zostało postanowienie Królowey Rejentki, datowane w Prado, d. 21 z. m., mocą którego nakazany jest pobór rekruta dla utworzenia 100 tysięcznego woyska, do którego należeć mają wszyscy od lat 18 do 40 wieku. Królowa Rejentka wyznaczyła kommissyą, która się ma zająć założeniem domu invalidów.

Junta Barcellońska rozwiązała się na dniu 20 Października.

— Piszą z Requena, małego miasteczka między Walencyą a Cuenca, na drodze do Madrytu wiodącej, że korpusy karolistowskie liczące do 4,000 ludzi, zagrażają temu miyscu. Mieszkańcy byli jednak spokojni, bo miasto było dobrze obwarowane i miało załogę, z 3,000 ludzi złożoną.

— J. D. *Leonardo*, dowodzący korpusem *Xiędza Merino*, został rozstrzelany w miasteczku San-Leonardo.

— Woysko Karolistów jest podzielone na 2 korpusy, to jest: na czynny i odwodowy; do pierwszego są woje-

все холостые, а къ 2-мъ все женатые. Дѣйствующій корпусъ состоитъ изъ 3 дивизій, а каждая дивизія изъ 5 бригадъ. Главнокомандующимъ назначенъ Генералъ Поручикъ *Эвеа*, Маршалами или Начальниками дивизій: Донъ Франциско *Итуральде*, Донъ Б. *Виллареаль*, Донъ М. *Гоменъ*; Начальникомъ Главнаго Штаба Маршалъ Донъ *Хосе Мазанасъ*; Начальникомъ Штаба Глазнаго Вождя Д. Ж. Антонио *Саратеви*; Командирами бригадъ: Донъ Ж. А. *Гори*; Пабло *Саезъ*, Т. *Таррагваль*, Б. *Гибелалде*, Симонъ *де ла Торре*, Пруденсio *Сопелана*, Перечъ *де ласъ Бакаль*, Ж. *Беармурейя*, Полковникъ Хосе Марія *Арропо*. Главнокомандующимъ въ Гвипискоа, Бригадиръ Хосе Мигуэль *Сегастибельца*. Генералъ *Морено* остается при *Донъ-Карлосъ*.

— *Abeja* содержитъ декретъ отъ 12-го Ноября, которымъ уничтожается привилегированный Судъ Духовныхъ въ уголовныхъ дѣлахъ, и важныя уголовныя преступленія будутъ рѣшаемы обыкновеннымъ судомъ. Уголовными и важными преступленіями считаются тѣ, которыя по силѣ дѣйствующихъ узаконеній, подлежатъ смертной казни, заточенію и каторжнымъ работамъ.

— Вельможи просили Королеву, дабы Она майораты ихъ объявила свободною собственностію. Правительница не дала на сіе отвѣта, но предложила Правительственному Совѣту вопросъ: увольненіе майоратовъ не преступаетъ ли границы Королевской власти? Министерство не хотѣло принимать на себя за сіе средство ответственности, дабы Кортесы не обвиняли ихъ въ злоупотребленіи ихъ властей.

31-го Ноября.

Гражданскій Губернаторъ требовалъ отъ Депутатовъ, составляющихъ Юнту провинціи Аликанте, дабы они объявили: сколько можетъ доставить сія провинція денегъ для окончанія междоусобной войны?

— Придворная газета содержитъ постановленіе съ подробностями, касательно набора 100,000 чел. для арміи.

— Журналъ *Echo* дѣлаетъ замѣчанія относительно набора 100,000 чел. въ армію. Если, говорить онъ, 20,000 осягнется лучше выкупиться, полагая по 4,000 реаловъ (какъ назначено), съ души: то Правительство симъ образомъ получило бы 80 милліоновъ реаловъ. А поелнху мѣсто выкупленныхъ должны заступитъ другіе, то Правительство будетъ имѣть и 100,000 войска. (D. P.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Докторъ *Юнгъ* полагаетъ, что средняя глубина Атлантическаго Океана простирается до трехъ, а Тихаго Моря — до четырехъ миль; впрочемъ, лотомъ достигали доселѣ въ оныхъ только до глубины въ двѣ мили. Изъ всѣхъ морей, Европейскія суть, можетъ быть, самыя мелкія. Адриатическое море, въ самомъ глубокомъ мѣстѣ своемъ, т. е. между Далмаціей и устьемъ рѣки По имѣетъ только 132 фута. Глубина Средиземнаго весьма неровна и между Гибралтаромъ и Сеутой доходитъ, по измѣренію Капитана Смита, до 5,700 футовъ; въ самыхъ же узкихъ мѣстахъ Гибралтарскаго пролива простирается отъ 960 до 3,000 футовъ. Въ полярныхъ моряхъ между 76° Сѣв. широты и 4° Восточной долготы, Капитанъ Скоресби не могъ найти лотомъ дна на глубинѣ 7,600 футовъ. Изслѣдованія Капитана Парри въ тѣхъ же самыхъ широтахъ были столь же безуспѣшны; впрочемъ онъ употреблялъ лотъ гораздо меньшей величины и кроме Скоресби доселѣ никто еще не успѣлъ найти болѣе глубокой глубины.

— Въ Ирландскомъ журналѣ, подъ названіемъ: „*Belfast Chronicle*“ помѣщено извѣстіе объ одномъ, хотя не новомъ, но не менѣе того весьма замѣчательномъ феноменѣ: — Въ разстояніи около 5½ Англійскихъ миль отъ Баллеймены, на большой Рандальстоунской дорогѣ, находится особаго рода подвижное болото. Оно извѣстно подъ именемъ Слугганскаго и есть одно изъ величайшихъ въ Графствѣ Антримъ. — Сообщившій въ „*Belfast Chronicle*“, о семъ болотѣ извѣстіе утверждаетъ, что въ 8 аршинахъ отъ дороги находился домъ, который болото залило до самой крыши и что по увѣренію бывшаго хозяина сего дома, глубина болота простирается до 20 футовъ. Оно изливается въ рѣку Майнъ и прорыло себѣ особое русло въ 12 футовъ шириною. Стремленіемъ онаго были унесены весьма большія сосны и другія деревья; шумъ, произведенный прорывомъ былъ столь силенъ, что окрестные жители сочли оный за громъ и когда вода хлынула, то оббитые страхомъ, они поспѣшно выбѣжали изъ домовъ, покинувъ въ оныхъ все свое имущество. Самые отважные только успѣли спасти часть своихъ пожитковъ; звѣри и домашнія животныя пораженные были менѣйшимъ страхомъ и также спѣшили укрыться. (Снб. В.)

leni wszyscy bezzenni, a do drugiego sami żonaci. Korpus czynny składa się z 3ch dywizy, a każda dywizya z 3ch brygad. Naczelnie dowodzącym jest Jenerał-Porucznik Hr. *Eguia*; Marszałkami Polnymi czyli Dowódcami dywizy: Don Francisco *Ituralde*, Don B. *Villarreal*, Don M. *Gomez*; Szefem Sztabu Głównego, Marszałek Polny Don *Jose Mazanas*; Szefem Sztabu Naczelnego Wodza, Brygadyer D. J. Antonio *Zarategui*; Dowódcami brygad: Don J. A. *Gori*; Pablo *Saez*, Th. *Tarragual*, Bartol. *Guibelalde*, Simon *de la Torre*, Prudencio *Sopelana*, Perez *de las Bacal*, J. *Bearmurgia*, Półkownik Jose Maria *Arrope*. Główno dowodzącym w Guipuscoa, Brygadyer Jose Miguel *Sagastibelza*. Jenerał *Moreno*, zostaje przy *Don-Carlosie*.

— *Abeja* umieszcza postanowienie z dnia 12go Października, przez które jest zniesiony uprzywilejowany sąd duchownych w sprawach karnych i poddane jest rozpoznanie ich kryminalnych i ciężkich przewinień zwyczajnym sądom. Za kryminalne i ciężkie przewinienia uważane są te, które na mocy obowiązujących ustaw podlegają za sobą karę śmierci, wygnanie i ciężkie roboty.

— Grandowie upraszali Królowey, aby ich majoraty ogłosiła wolną własnością. Rejentka nie udzieliła na to odpowiedzi, ale przesała Radzie Królewskiej zapytanie: czy uwolnienie majoratów nie przechodzi obręb władzy Królewskiej. Ministerjum nie chce wziąć na siebie odpowiedzialności za ten środek, aby Kortezy nie obwiniały ich o przestąpienie swych upoważnień. (G. C.)

Dnia 31.

Gubernator Cywilny wezwał Deputowanych, składających Juntę prowincyi *Alicante*, aby wymienili, ile pieniędzy może przysłać ta prowincya na ukończenie wojny domowej.

— Gazeta Dworska obeymuje postanowienie z dośkądniejszemi przepisami względem zaciągu 100,000 ludzi do woyska.

— Dziennik *Echo* czyni uwagi nad powoływanyymi do woyska 100,000. Jeśli, mówi, 20,000 ludzi będzie wołało okupić się, każdy 4,000 realów (jak postanowiono), Rząd zebrałby tym sposobem 80 milionów realów. A ponieważ miejsce okupionych zastąpić muszą inni, przeto Rząd będzie miał i 100,000 woyska. (D. P.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Doktor *Jung* przypuszcza, że średnia głębokość Oceanu Atlantyckiego dochodzi do trzech, a Oceanu spokojnego do 4 mil; zresztą zgłębnikiem dochodzono w nich dotąd do głębokości na dwie mile tylko. Ze wszystkich morz. Europejskie, są, może, najmniejszej głębokości. Morze Adryatyckie w najgłębszym swém miejscu, t. j. między Dalmacyą a uściem rzeki Po, ma tylko 132 stopy. Głębokość śródziemnego morza bardzo jest nierówna, i między Gibraltarem a Ceutą dochodzi, podług wymiaru Kapitana Smit, do 5,700 stop; w najwyższych zaś miejscach cieśniny Gibraltarskiej różniaga się od 960 do 3,000 stop. W morzach półlarnych między 76° szer. półn. a 4° długości wschod. Kapitan Scoresby nie mógł osiągnąć dna zapuszcając zgłębnik na 7,600 stop. Sledzenia Kapitana Parri w tychże szerokościach również były bez skutku. Zresztą używał on zgłębnika daleko mniejszej wielkości, a prócz Kapitana Scoresby dotąd nikt jeszcze nie znalazł większej głębokości.

— W Dzienniku Irlandzkim: „*Belfast Chronicle*“ umieszczona jest wiadomość o jednym, chociaż nie nowym, lecz godnym uwagi fenomenie: — W odległości około 5½ mil angielskich od Balleymeny (Irland. pr. Ulster), na wielkiej drodze do Randalstown, znajduje się szczególnego rodzaju ruchome błoto. Znajome jest pod imieniem Sluggańskiego, i jest jedno z największych w Hrabstwie Antrim. Podający do dziennika *Belfast Chronicle* wiadomość o tém błocie, utrzymuje, że o 8 łokci od drogi znajdował się dom, który został zalany przez błoto aż do dachu, i że podług zapewnienia byłego właściciela tego domu, głębokość błota dochodzi do 20 stop. Spływa ono do rzeki Mayny, i wyrzło osobne koryto 12 stop szerokości. Prądem jego uniesione były bardzo wielkie sosny i inne drzewa; szum sprawiony przez to przerwanie był tak mocny, że okoliczni mieszkańcy brali go za grzmot, i gdy woda rzuciła się, wtedy zdjeci strachem, śpiesznie wybiegli z domów, zostawivszy w nich cały swój majątek. Naudważniejsi potrafili tylko ocalić część swych ruchomości; zwierzęta i bydło domowe przerażone były najmniejszym strachem i również uciekały. (G. S. P.)